

Sastamalan kaupunginvaltuustolle

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Mouhijärven paikallisyhdistyksen kannanotto 13.6.2020

Mouhijärven alueen kouluverkon muutokset vailla perusteita

Valtuuston käsiteltävänä on 15.6.2020 Sastamalan kouluverkkoon liittyvät muutokset, jotka vaikuttaisivat vahvasti Mouhijärven alueen palveluihin:

- **Mouhijärven yhteiskoulun 7.-9.-luokkien siirtyminen Sastamalan keskustassa sijaitsevaan Sylvään yläkouluun.** Ehdotus selvitystyön käynnistämisestä tuli julki 5.6.2020, ehdotus hyväksyttiin [kaupunginhallituksessa 8.6.2020](#) ja on valtuuston käsiteltävänä 15.6.2020. Ehdotus liittyy kaupungin talouden sopeuttamisohjelmaan.
- **Häijään alakoulun lakkautus,** jossa siellä toimineet esikoulu ja 1.-4.-luokat siirtyisivät Mouhijärven yhteiskouluun. Tästä muutoksesta on päätös [kaupunginvaltuuston kokouksesta 2.3.2020](#). Häijään koulun säilyttäminen nostettiin uudelleen pöydälle yläkoulua koskevan uuden ehdotuksen myötä.

MLL:n Mouhijärven yhdistys vastustaa esitettyjä palveluverkon heikennyksiä. Erityisen huolestuttavaa muutoksissa olisi Mouhijärven yläkoululaisten siirtyminen Sylvään yläkouluun. Etäisyydet kodeista kouluun tulisi pahimmillaan olemaan yli 50 km, tyypillisesti 20-40 km. [Perusopetuslain](#) 2 luku 6 § ohjeistaa, että opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaiikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen **mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä**. Lakisääteinen maksimiaika koulumatkoille odotuksineen on kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. Jo tälläkin hetkellä aikarajojen puitteissa toimiminen on alueella haaste. Etäisyyksien kasvaessa tämän kaupunkia velvoittavan säännöksen noudattaminen tulee olemaan hankalaa ilman erityisjärjestelyjä. **Myös alakoulun lakkauttaminen alueelta heikentäisi mouhijärveläisten lasten ja lapsiperheiden tilannetta ja vähentäisi merkittävästi alueen vetovoimaa.**

MLL:n Mouhijärven yhdistyksen mukaan Mouhijärven alueen kouluverkon heikennykset ovat vailla perusteita. Erityisen huolestuttava tilanne on lasten kannalta, joiden koulumatkat pidentyisivät merkittävästi. Mouhijärvelle on muuttanut ja sinne odotetaan muuttavan paljon uusia ihmisiä, joista suuri osa on lapsiperheitä. Kyseessä on Sastamalan kaupungin strateginen kasvualue, johon tehdään parhaillaan merkittäviä investointeja. Palveluiden heikentäminen tarkoittaisi sitä, että alueelle ei saada uusia asukkaita ja veronmaksajia, joita sinne nyt odotetaan ja että nykyisten asukkaiden palvelutaso heikkenisi.

MLL:n Mouhijärven yhdistys tähdentää, että kunnan peruspalveluiden on oltava yhdenvertaisesti kaikkien lasten ja lapsiperheiden saatavilla. Yhden yläkoulun malliin siirtyminen tekisi **Mouhijärven alueen yläkoululaisten koulumatkoista ajallisesti kohtuuttoman pitkiä**, sillä oppilaita jouduttaisiin keräämään kyytiin hyvin laajalta alueelta, jolloin koulumatkoista tulee ajallisesti väistämättä pitkiä ja oppilaiden kannalta kohtuuttomia. Häijään koulun lopettaminen puolestaan tarkoittaisi olennaista heikennystä esikoulun ja koulun saavutettavuuteen.

Mouhijärven vetovoima perustuu tällä hetkellä vahvasti hyvien lähipalveluiden varaan, useat perheet ovat valinneet alueen asuinpaikakseen juuri kouluverkon saavutettavuuden vuoksi. Säästöjä ja

kustannuksia tulisi laskea **huomioiden pitkän tähtäimen vaikutukset**, kuten lasten ja perheiden hyvinvointi sekä kaupungin väkimäärän ja verotulojen kehitys. Kouluverkon heikennyksillä ei synny pitkän tähtäimen säästövaikutuksia. Mouhijärven yhteiskouluun suunnattujen investointien siirtäminen Sylvään kouluun tarvittaviin korjaustoimenpiteisiin ei ole linjassa kaupungin kasvualuestrategian kanssa.

YK:n lapsen oikeuksien sopimus velvoittaa myös kuntia. Lapsen oikeuksien sopimuksen 3 artiklan mukaisesti **lapsia koskevissa päätöksissä on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.** (https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1991/19910060/19910060_2).

Suunnitellut kouluverkkomuutokset vaikuttaisivat kielteisesti lasten ja nuorten hyvinvointiin. Pitkät koulumatkat vähentävät lasten/nuorten liikkumista, vähentävät oikeutta vapaa-aikaan/harrastuksiin ja saattavat aiheuttaa vakavaakin henkistä rasitusta. Lapsen edun mukaista on pidättäytyä lasten palveluiden heikennyksistä niin pitkälle kuin mahdollista. Lasten ja nuorten palveluiden leikkaaminen on myös kuntatalouden näkökulmasta lyhytnäköistä, koska leikkaukset lisäävät kunnan tulevia kustannuksia.

MLL:n Mouhijärven yhdistys korostaa, että kouluverkon muutoksia suunniteltaessa pitää ehdottomasti tehdä lapsivaikutusten arviointi: <https://www.mll.fi/kumppaneille/kuntayhteistyö/lapsivaikutusten-arviointi/>.

Lapsivaikutusten arvioinnista tulisi tarkastella mm. seuraavia kysymyksiä

Miten kouluverkkoa koskevat eri ratkaisuvaihtoehdot vaikuttavat:

- Opetuksen toteuttamiseen ja oppimisen edellytyksiin? Esim. koulumatkojen pidentyminen aiheuttaa lapsille uupumusta ja vähentää liikkumista, kun siirrytään koulukuljetuksiin.
- Koulumatkoihin ja niiden keston?
- Oppilaiden fyysiseen, psyykkiseen, sosiaaliseen hyvinvointiin, terveyteen ja kehitykseen? Koululla on paljon muitakin tehtäviä kuin opetus.
- Opiskeluympäristön fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen turvallisuuteen ja terveellisuuteen? esimerkiksi koulun sisä- ja ulkotilojen turvallisuus, sisäilman laatu, kiusaamisen ehkäiseminen jne.
- Oppilaiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin ja niiden tukemismahdollisuuksiin?
- Oppilaiden ja opetushenkilöstön välisiin vuorovaikutussuhteisiin?
- Mahdollisuuden toteuttaa monipuolisesti leikkiä, liikkumista ja taiteita?
- Lapsen yksilöllisten tuen tarpeiden tunnistamiseen ja tuen järjestämiseen opetuksessa ja muissa palveluissa?
- Oppilaiden mahdollisuuksiin tulla kuulluksi ja vaikuttaa koulu yhteisön toimintaan?
- Oppilaskuntatoiminnan, kummioppilaistoiminnan, tukioppilastoiminnan toteuttamiseen?
- Oppilaiden mahdollisuuksiin saada tarvitsemiaan opiskeluhoillon palveluita, kuten kouluterveydenhoitajan, -psykologin, -kuraattorin ja -lääkärin palveluita?
- Kouluruokailun toteuttamiseen?

- Koulun kerhotoiminnan ja aamu- ja iltapäivätoiminnan toteuttamiseen?
- Koulun tilojen vapaa-ajan käyttöön, kuten lasten ja nuorten liikuntaharrastusten mahdollistamiseen koulun liikuntatiloissa ja -alueilla?
- Kodin ja koulun yhteistyöhön ja vanhempien mahdollisuuksiin tukea lasten hyvinvointia ja koulunkäyntiä?

MLL:n Mouhijärven yhdistyksen vaatii, että yläkoulu säilytetään Mouhijärven yhteiskoulussa ja Häijään alakoulua ei lakkauteta. Koulupalveluiden hyvällä saavutettavuudella pystytään tukemaan lasten ja perheiden hyvinvointia. Oleellista on **myös säilyttää alueen vetovoimaisuus** ja siten saada Sastamalan kaupungin verotulojen negatiivista kehitystä jarrutettua.

Sastamalan Mouhijärvellä 13.6.2020

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Mouhijärven paikallisyhdistys ry